

HISTORISCHE VAARDIGHEDEN

CONTINUÏTEIT EN VERANDERING HERKENNEN

Gedurende de middeleeuwen draaide alles om het geloof. Het leven op aarde was slechts een voorbereiding op het leven na de dood: *memento mori*. Vanaf 1300 komt daar langzaam verandering in, beginnend in Italië. Een nieuwe periode begint: de *Renaissance*. Toch verandert niet alles; er blijft ook veel hetzelfde.

Bestudeer de bronnen en geef aan:

- of er in de bron sprake is van *continuïteit* of *verandering* ten opzichte van de middeleeuwen en;
- wat er dan hetzelfde bleef of veranderde.

bron 1 – Arie Wilschut in *Een kleine geschiedenis*:

‘Zeer veel belangrijke renaissancekunst was kerkelijke kunst, zowel wat betreft schilderkunst en beeldhouwkunst als wat betreft architectuur. Zij was evengoed gericht op het verbeelden van geloofswaarheden als de middeleeuwse kunst, ook al gebruikte men er misschien andere vormen voor. Zoals altijd in de geschiedenis zijn de overgangen veel geleidelijker geweest dan het kunstmatige onderscheid tussen twee perioden wil suggereren. In de middeleeuwen werd men ook voortdurend geïnspireerd door de erfenis van de oudheid. Er zijn dan ook verschillende ‘renaissances’ te onderscheiden vóór de grote en ‘echte’ renaissance van de veertiende en vijftiende eeuw.’

bron 2 – De Duitse wetenschapper Copernicus schreef in 1530 de studie *Over de omlopen van de hemellichamen*:

‘Nadat ik lang nagedacht had over de onzekerheid van het onderwijs der wiskundigen betreffende de hoedanigheid der bewegingen van hemellichamen, was ik er ook verstoord over dat de wijsgeren, die met zoveel zorg de kleinste zaken van de wereld hadden bestudeerd, geen zekere uitleg verschaften over de bewegingen in het heelal. Daarom deed ik de moeite de boeken van alle wijsgeren die ik in handen kon krijgen, te lezen. Ik vond eerst bij Cicero (106 v. Chr. - 43 v. Chr.) dat Nicetus dacht dat de aarde bewoog. Later vond ik ook bij Plutarchus (46 - 120) dat enkele anderen eveneens deze mening verdedigden.’

bron 3 – Een historicus schrijft over Marco Polo:

‘Polo leefde van ca. 1254 tot 1324. Hij was een Venetiaanse handelaar en ontdekkingsreiziger. Met zijn vader en oom bereisde hij tussen 1271 en 1295 voor Europa grotendeels onbekende gebieden zoals Perzië, China en Indië. Hij wist in dienst van de Mongoolse heerser Koebilai Khan unieke informatie over Azië te verzamelen. Na zijn terugkeer in Venetië beschreef hij de door hem bezochte gebieden in het boek *De wonderen van de Oriënt*. Dit boek had in de late middeleeuwen grote invloed op het Europese beeld van Azië.’

bron 4 – De landvoogdes Maria van Habsburg schreef in 1534 over de wederdopers:

‘De sekte bestaat hoofdzakelijk uit arme, onbeschaafde handwerkslieden en leeglopers. Zij streeft ernaar alle kerken, geestelijke ambten en goederen te vernietigen, af te schaffen, te ruïneren [...] de juwelen, kassen, relikwieën, kleinoden, eigendomstitels van de kerk, de adel, de burgers, de welgestelde kooplieden, handwerkslieden en alle bezitters te roven en zich met geweld toe te eigenen en daaruit een enkel groot bezit te maken. Zij willen in hun sekte die onderdanen opnemen, die arm zijn en de grote meerderheid der bevolking uitmaken.’
